JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A°. 1853. **Woensdag 26 Januarij.** **N°. 7.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is ***zestig duiten*** voor de ***vijf woorden***, behalve het zegel.

Benoemingen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, de zoutverkoop-pakhuismeester te Ngawie (residentie Madioen) *A. J. Meijnderts.*

VERLEEND;

Een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan *H. Messerschmidt*, directeur van het militair hospitaal te Padang.

Militair Departement.

OPGEDRAGEN:

Aan den kapitein-adjoint *W. Broekhuijs*, chef van het eerste bureau, de tijdelijke waarneming der betrekking van sous-chef van den generalen staf.

Advertentien.

Op daartoe bekomen last, wordt bekend gemaakt dat Zijne Excellentie de Gouverneur Generaal gewone audientie zal verleenen op Zaturdag 29 dezer, des morgens ten acht ure, aan het gouvernements-hôtel te Rijswijk.

Belanghebbenden zullen hunne aanvragen om audientie moeten rigten aan den adjudant van dienst, onder duidelijke vermelding van namen en titels.

BATAVIA,
20 *Januarij* 1853.

De Kapitein-Adjudant,
VAN HEERDT.

De resident van Batavia maakt bekend, dat tot de eerstvolgende ijking van ellen, maten, gewigten en tonnen, waartoe voor het eerste halfjaar het merk zal zijn La. V3, door den ijkmeester *Bittorff* in den brandspuitswinkel zal worden gevaceerd van primo tot ult. Februarij aanstaande, met uitzondering van zon- en feestdagen, van 's morgens 8 tot 's middags 4 ure, zullende na gezegd tijdstip, die voorwerpen niet meer ter ijking worden aangenomen dan tegen (dubbeld) ijkgeld en alleen Dingsdag en Vrijdag van iedere week, (zijnde geene feestdag zijnde) van 's morgens 10 tot 's middags 2 ure.

De resident van Samarang maakt bekend, dat op Woensdag 16 Februarij 1853, des voormiddags ten 10 ure, ten zijnen kantore zal worden gehouden eene uitbesteding voor het doen van gewoon onderhoud aan de gouvernements gebouwen en bruggen in die residentie staande onder civiel beheer, voorts:

Voor het doen van verbeteringen aan het kettinggangers kwartier. — voor de daarstelling van bijgebouwen bij de regentswoning te Kendal. — Voor den bouw van eenen stal en remise bij die regentswoning. — Voor het aanbrengen van een afdak aan de achtergalerij benevens eenige reparatien aan die woning. — Voor de voorzetting van den bouw van een locaal voor de 3de gouvernements lagere school te Samarang. — Voor de vernieuwing der beschoeijing langs de groote rivier te Samarang, tusschen de bruggen No. 1 en 2. — Voor de voltooijing der townsbrug over de Kalie-Koetoe en voor het doen van gewoon onderhoud aan de zoutpakhuizen te Samarang en Salatiga.

De resident van Japara maakt bekend, dat op 12 Februarij 1853, des voormiddags ten 10 ure, op het residentie-bureau te Pattie uitbesteed zal worden. 1. Het gewoon onderhoud aan de civiele gebouwen in de afdeelingen Japara, Koedoes, Pattie en Djawana. 2. Het doen van zware reparatien. — Het gewoon onderhoud van het zoutverkoop-pakhuis te Djawana.

De Resident van Passaroean maakt bekend dat op den 14 Februarij 1853, des voormiddags ten 9 ure, in den dalm van den Regent aldaar, uitbesteding zal worden gehouden van het gewone onderhoud en de zware reparatiën aan de lands gebouwen en werken in die residentie voor 1853.

De Resident van Banjoemaas maakt bekend, dat op den 16 Februarij 1853, des ochtends ten 1 ure, op het residentiekantoor eene uitbesteding zal worden gehouden van: 1 *het gewone onderhoud* van de Gouvernements gebouwen en zoutpakhuizen in de 5 afdeelingen dier residentie. — 2. *De zware reparatiën en vernieuwingen* a. van het kantoor, de geldkamer en het Djaijangsecars etablissement te Banjoemaas. b. van de gevangenis en de controleurswoning te Tjilatjap. c. van de adsistent-residents woning en bijgebouwen en de gevangenis te Poerbolingo. d. van de kontroleurswoning te Poerwokerto. e. van de redoute te Bandjarnagara en van de daken van de zoutpakhuizen te Tjilatjap. — 3. *De opbouw* van zes steenen bruggen over de rivieren Karanggraoe, Poedak, Gandesoelie, Tambak en Wotbagol en twee bruggen met steenen landhoofden over de rivieren Djierik en Tambak.

De Resident van Kadoe maakt bekend, dat op Woensdag 26 Februarij 1853, des voormiddags ten 10 ure, op het residentiekantoor te Magelang zal worden uithesteed: *a.* het gewoon onderhoud der civiele gebouwen en waterstaatwerken in die residentie over 1853. *b.* Idem der zoutpakhuizen te Magelang en Temangoong. *c.* De vernieuwing van de gevangenis te Temangoong. *d.* Het schilderen van het residentiekantoor te Magelang. *f.* De vernieuwing van den vlaggestok bij het residentiehuis. *g.* het doen van zware reparatien aan den Djaijangsecarsstal te Magelang. *h.* Idem aan de station der brievenposterij aldaar. en *i.* het leggen van drie steenen duikers en bogen over de waterleiding uit de rivier Elo bij Magelang.

De waarn. resident van Soerakarta geeft kennis, dat op 29 Januarij 1853 op het residentiekantoor eene uitbesteding zal worden gehouden: 1 van het gewoon onderhoud van *a* het residentiehuis met bijgebouwen, *b* het gevangenhuis en bijgebouwen, *c* dertien poststations. *d* de kweekschool en bijgebouwen en 2. Zware reparatien aan het gevangenhuis.

De assistent-resident van Patjitan geeft kennis, dat op 21 Februarij 1853, des voormiddags ten 8 ure, ten zijnen kantore, eene uitbesteding zal worden gehouden van het gewoon onderhoud en de zware reparatien aan de civiele gebouwen en waterstaatwerken in die assistent-residentie, gedurende 1853.

De Resident van Kediri, maakt bekend dat op 16 Februarij 1853, des morgens ten 10 ure, ten zijnen kantore eene uitbesteding zal worden gehouden van: 1. bouw eener gevangenis te Trengalek (Ngrowo). — 2. zware reparatiën aan eenige Gouvernements gebouwen te Kederi en 3. het gewoon onderhoud aan eenige gebouwen en waterstaatswerken in die residentie.

Vendutien.

Op Donderdag 27 Januarij, voor het commissiehuis van *A. van Ommeren en co.* van diverse negotiegoederen, En ten 10 ure, precies: eenige vastigheden, waarvan de verkoop-conditien ter inzage bij het vendukantoor zijn gedeponeerd.

Op Vrijdag 28 Januarij, voor het commissiehuis van *Munder*, van wagens, bendies, paarden, diverse huismeubelen, en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.

En

Tegen 4 pCt. vendusalaris, voor een der recherche-pakhuizen door *A. van Ommeren en co.* van diverse beslagligde goederen.

Op Zaturdag 29 Januarij, des morgens ten 10 ure, in het lokaal der Beurs, voor rekening van het gouvernement. van eene hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van 1000 stuks.

Op Maandag 31 Januarij, voor het woonhuis van den WelEdelen Heer *R. Melbourn*, op het Koningsplein, wegens vertrek, door *John Pryce & Co.*, van eenen netten inboedel, Engelsche rijtuigen, trek- en rijpaarden, enz., enz.

Zondag te voren van 's morgens 9 tot 's middags 3 ure te bezigtigen.

Op Dingsdag 1 Februarij, voor het woonhuis van den heer *J. van den Broek*, op Parapattan, wegens vertrek, van deszelfs inboedel, rijtuigen en paarden.

Nagelaten Boedels.

De boedelkamer te Soerabaija roept, bij advertentie van 17 Januarij 1853, alle krediteuren en debiteuren in den boedel van wijlen **Mentor,** ook genaamd **Pa Dool** op, om binnen drie maanden aangiften en betalingen te doen.

Vertrekkende Personen.

Naar Nederland *R. Bake en familie*, gemagtigden *B. J. van Eck* en *F. Bonnin.*

A. C. H. Schreuder vertrekt naar Nederland, gemagtigde de heer *P. W. G. Gout*, te Soerakarta.

Dr. *Krebs* repatriëert

Aangekomen Vreemdelingen.

Van 20 tot en met 23 Januarij 1853.

Hôtel der Nederlanden. H. J. van Boecop, van de reede. — J. Buykes, van Liverpool, — K. Taylor, van Amsterdam.

Marine Hôtel. W. D. Wiemans, van Amsterdam. — D. A. Coomans de Ruiter, van de reede. — F. Hugenholtz,. van Samarang. — J. P. Kocken, van idem. — C. A. W. J. Kocken, van idem.

BATAVIA.

De late aankomst van den post om de Oost van Java op Zaturdag ll. is veroorzaakt door den slechten toestand der wegen in het gebergte, te weeg gebragt door de vele regens, welke in de laatste dagen aldaar gevallen zijn.

— Met de Schroefstoomboot de Ambon. den 16den Januarij jl. te Soerabaija aangekomen, ontvingen wij de volgende bedroevende tijdingen uit de Molukken.

Op den 26sten November A. P. gevoelde men, des ochtends ten 7 ure en 40'', op *Banda Neira* een hevige vertikale beweging van den grond welke spoedig overging in eene steeds toenemende golving van het N. O naar het Z. O. en meer den vijf minuten duurde. Een ieder verliet zijne woning, te blijven staan was echter onmogelijk; men moest zich trachten vast te houden of op den grond nederleggen. 's Morgens vroeg was er eene kleine regenbui gevallen, doch overigens het weder niet ongunstig te noemen.

Reeds bij den eersten schok waren schier alle woningen ingestort of in hooge mate gescheurd. De Gouvernements gebouwen, de kerk, de officierswoningen in het kampement, de pakhuizen ondergingen de grootste schade; de Chinesche kamp werd een puinhoop — de Inlandsche negorij aan het zonnengat verwoest. De *Papenberg* stortte gedeeltelijk in en twee daarop staande bamboezen gebouwen verdwenen en op groot *Banda* troffen de woningen van de perkeniers, hunne bijgebouwen en rookkombuizen voor de noten hetzelfde lot; ook daar was alles ingestort of grootelijks beschadigd; van de negorij *Lonthoir* is niets meer te zien dan een puinhoop, *Selamoe* werd hoogstens geteisterd, terwijl afgescheidene rotsstukken overal in menigte in het rond verspreid lagen. Menschenlevens waren er echter niet te betreuren en slechts eenige personen ligt gekneusd of gewond.

Maar hiermede hield het ongeluk niet op. Iets over 8 ure ontstond er eene zeebeving. die aller harten met schrik en weedom vervulde en iedereen naar den hoogsten grond deed vlugten. In snelle opvolging liep de baai vol en ledig en scheen soms slechts eene kleine rivier te zijn.

Twee malen geraakte de *Atiat al Rachman*, met rijst geladen op de reede liggende aan den grond, na, even als Z. Mr. brik de Haai, den dag te voren daar geankerd, verscheidene keeren, voor en achterwaarts gedreven te zijn; maar verschrikkelijk nam die zeebeving toe, en overstelpte *Groot Banda* en *Neira* drie malen met de grootste stortzeeën; zij drongen op de laatste plaats verscheidene voeten hoog in de huizen, en smeten de deuren open, toen de klok in dien noodlottigen morgen even 10 ure had geslagen. Die stortzeeën vormden zich in het Zonnegat en in het gat van Lonthoir en stegen zoo hoog, dat zij over het fort *Nassau* heen sloegen en den voet van den heuvel naderden, waarop het fort *Belgika* is gebouwd, in hare terugtogt alles medeslepende, doch tevens een menigte visschen achterlatende. De praauwen op de reede werden door elkander gejaagd en tegen elkander gedrongen; naar den wal aan en afgevoerd; zij vergingen of dreven in het zonnegat. alwaar zij op strand sloegen; slechts weinigen konden zich door de vlugt redden. Deze praauwen behoorden op de *Saroa en Keij-eilanden* en Ceram te huis en een gedeelte harer bemaaningen zich aan wal bevinderde, zochten eene schuilplaats in een op het oude hoofd staande oude loods; maar zij konden de kracht der rolzeeën niet wederstaan en in een oogenblik waren zij uit die schuilplaats weggerukt en dreven jammerlijk zeewaarts den dood tegemoet. Men berekent dat aldus zestig menschen om het leven zijn gekomen.

Schrikkelijk was de toestand der bevolking die de 26 voeten hooge zeeën welke haar dreigden te verslinden, zoo onwederstaanbaar op haar zag komen aanrollen; de grond beefde voortdurend golvend onder hare voeten; de lucht weergalmde van zware geluiden even als kanonschoten, die schrik en vreeze in het het hart joegen. en die alles verwoestende, niet te beschrijvene toestand duurde niet slechts vijf minuten — een uur — een dag, — maar dagen achtereen, want eerst op den 22sten December hielden die vreesselijke natuurverschijnselen op, nadat in al dien tijd bijna geen uur verloopen was, dat de aarde niet golfde en beefde, dan eens in een hevigen graad, dan weder zachter, doch altijd zoo, dat de onrust en schrik steeds in de gemoederen der ingezetenen bleef ingeprent, die gedeeltelijk of geheel geruineerd, zonder woningen,

---

DE ZEELEEUWEN-KLUB. (*vervolg.*)

VIII.

Zes weken na dit ongeluk las men in eenige *Parijsche* bladen: dat de Markies DE ST.-JOUAN in *Frankrijk* was teruggekeerd, en zijn naam van de lijst der uitgewekenen had doen schrappen. Hij was buiten 'slands gehuwd, en van zijne gade en schoonmoeder vergezeld.

In de klub der zwemmers viel het oog van Sir JOHN BLACK, een weinig beteekenende *zeeleeuw*, toevallig op dat berigt.

— Wie is toch die DE ST.-JOUAN? — vroeg hij, zich naar SMITHSON keerende, en deze antwoordde:

— Hebt gij ooit een hond gezien, zoo gedresseerd als PITT? Sir JOHN! zie, daar doorbladert hij de verhandeling over de zwemkunst! 't Is waarachtig zoo! Zie maar! En inderdaad PITT zat te knagen aan den omslag der verhandeling.

— Ik zou — ging hij voort — hem voor geen honderd guinjes willen afstaan. Maar gij spraakt van DE ST.-JOUAN. geloof ik. Och die arme Markies! 't was eene ongelukkige weddingschap, en die LANGEL die men sedert niet meer gezien heeft.... Hier PITT! De schalk heeft het boek geheel bedorven.... Die LANGEL beviel mij nooit Sir JOHN! en ik denk, dat de mist, op de kust van Loques, vreemde dingen verbergt. Wat zegt gij er van, Sir JOHN?

— Ik zeg niet neen, Mijnheer SMITHSON!.... Maar wie zou die DE ST-JOUAN wezen? — en hij reikte het blad den anderen toe.

— Weet ge niet of LANGEL gehuwd was?

— Wacht eens... Ik geloof ja... De Heer SCHUPP, mijn zaakgelastigde, heeft mij verhaald, dat LANGEL eerst arm was... Maar dat is eene heele historie... Verbeeld u: hij heette toen WILLIAMS... neen, alleen EDUARD, kortaf... de Heer SCHUPP, zeg ik, mijn zaakgelastigde, heeft mij verteld, dat hij met twee vrouwen woonde: moeder en dochter.

— Daar hebt ge 't — viel SMITHSON in — »daar hebt ge 't! Hij zal zich den naam van den Markies hebben toegeëigend, na hem te hebben vermoord. — Eene weddingschap! — voegde hij, opstaande, er bij. — Ik wed, dat die schandelijke LANGEL, te *Parijs*, onder den naam van onzen vriend, figuur maakt.

De uitdaging had geen gevolg.

— Arme DE ST-JOUAN! — hernam de Heer SMITHSON treurig — in zijn' tijd viel eene weddingschap nooit in 'twater.

— Ja, hij was een ferme wedder.

— En welk een *sileen*, Sir JOHN! Maar LANGEL zwom beter.

— Dat is mis, Mijnheer SMITHSON!

— Welnu! vijfhonderd pond voor DE ST-JOUAN.

Deze woorden, luidruchtig uitgesproken, maakten op de *zeeleeuwen* denzelfden indruk, als de trompet op den strijdros tot vrachtpaard vernederd. De geheele klub rilde en schaarde zich, als uit instinkt, gelijk in den goeden ouden tijd der DE ST.-JOUANS en LANGELS in twee partijen. Daarna een blik in de rondte werpende zagen de *leeuwen* elkander zwijgend aan. Het was een oogenblik van onbeschrijfbare neêrslagtigheid.

— Zij zijn niet meer! — klaagde de Heer SMITHSON. het eerst op zijn stoel nedervallende.

— Zij zijn niet meer! — herhaalden al de *zeeleeuwen* in koor.

Toen schoof de Heer SMITHSON zijn armstoel weg. Men kon 't zien, dat er een gewigtig iets in zijn brein was opgekomen. Zijn hond bij eene poot nemende, plaatste hij zich in 't midden der vergadering, en sprak met eene voegzame deftigheid:

— Het waren twee groote *zeeleeuwen!* Leve de herinnering aan hunne slagen! Nu zij niet meer bij ons zijn, is de tijd van glorie ten einde.... Mijne heeren! het is mij zwaar dat te zeggen, maar onze bijeenkomsten worden vervelend, en... weest gelukkig, Mijne heeren! PITT en ik, wij nemen plegtig ons ontslag.

Met deze woorden verliet de Heer SMITHSON langzaam de zaal.

Die onverwachte afval bragt der klub den doodslag

zich onder ligte bamboezen hutten op eenhopende, de akeligste toekomst te gemoet gingen, en voorzeker den slag dien zij hebben ondervonden nimmer te boven zullen komen.

Gedurende deze aard- en zeebevingen, welke laatste echter niet aan den Noordkant van Neira en aan den zuidkant van Groot-Banda bespeurd zijn, was de Goenoeng Apy, rustig en in deszelfs rook werd geene verandering waargenomen.

Van de eilanden Rosengein en Ay waren de tijdingen even treurig en ook daar de verwoestingen niet minder groot. De specerijperken Kelie en Noorwegen op Groot-Banda, het laatst staand gebleven, stortten eindelijk ook in, en op Neira zijn thans geen twee bewoonbare huizen meer over. Ook het residentiehuis heeft veel geleden. Voortdurend hadden er rots en aardstortingen van den Papenberg plaats.

Van het eiland Ceram vernam men dezelfde treurmare. Ook daar waren de aard- en zeebevingen op den 26sten November gevoeld en hadden groote schade aangerigt. De hevige oploopende zeeën hadden de huizen aan het strand weggesleept en meer dan honderd praauwen op den wal geworpen, waarvan verscheiden vergaan zijn, terwijl ook vele menschen de slagtoffers geworden zijn van de ongewone en ongehoorde vernielende werking der natuur in die gewis voor de geheele Molukken, ja voor geheel Indie onvergetelijke dagen, welke zoo veel verwoesting hebben nagelaten, zoo velen onverwacht uit dit leven weggerukt hebben.

Van Amboina vernemen wij dat ook daar op den 26 November in den ochtendstond ten 1/28 ure die aardbeving in eene strekking van het O. N. O. naar het W. Z. W. was gevoeld en ongeveer vijf minuten geduurd had. Zij was echter op den 19 te voren door eenige ligte schokken voorafgegaan. Insgelijks was de zeebeving aldaar waargenomen, doch niet in die verwoestende en hevige mate als op Banda, echter mede op denzelfden dag. Twintig malen herhaalden zich tot des middags ten 2 ure de rijzing en daling en bij de sterkste rijzingen verhief de zee zich 0,20 Nederl. el boven den hoogsten vloed en daalde ook mede bijna evenveel beneden den laagsten stand.

Eenige praauwen werden op strand geslagen, anderen reddeden zich door spoedig zee te kiezen. De meeste Sero's digt aan het strand geplaatst werden verwoest, doch anders hadden die natuurverschijnselen aldaar geene schade van belang aangerigt.

De tijdingen van de eilanden nabij Amboina zijn echter minder gunstig. Bijna overal zijn de aard- en zeebevingen van dien dag waargenomen. Te Saparoea en Tiouw rees het water tot vier malen toe, het hoogste 3 Ned. el boven het gewone hoogste peil, drong, alles voor zich uit stuwende en vernielende meer dan 400 voeten over den gewonen oever landwaarts in en daalde weder even laag, zoodat de geheele binnenbaai als het ware droog lag. De huizen aan strand der negerij Saparoea werden weggespoeld en vele inlandsche vaartuigen op het land gedreven. De schade daar door aan de burgerij aldaar veroorzaakt is groot; zij zoowel als de handelaren hebben alles verloren en een ieder moest een heul zoeken in het hooger gedeelte der negorij.

In andere negorijen op het eiland Saparoea, zoo als te Poorte en Koeler, en die van Hatumana, Haroeko en op Hila en Laroeke, Wahaay en Boero zijn die aard- en zeebevingen in mindere mate en zonder vele schade te berokkenen gevoeld; op sommige dier plaatsen echter nog gedurende eene week hevige schokken van het eerstvermelde natuurverschijnsel. Te Haroeko was op den 26 November een groot gedeelte van den muur van het fort Zeelandia door de aardbeving ter neer geworpen en andere gebouwen aldaar, waaronder de steenen kerk, gescheurd en op Ceram in de christennegorij Ama hey door de zeebeving van dien dag een kind in zee meegevoerd. Overigens had men van geen ander verlies van menschen levens iets vernomen.

Te Amboina zijn in den nacht van den 24sten December ten een ure nog twee spoedig op elkander volgende schokken van aardhevingen, in de rigting van het N. W. naar het Z. N. gevoeld, echter zonder eenige schade aan te rigten, evenmin als op de omliggende eilanden, alwaar die schokken dien dag mede waargenomen zijn.

De tijdingen van Ternate door de Stoomboot *Ambon* medegebragt, loopen tot den 31sten December A°. P°. en behelzen, dat zoowel daar als te Batjan op den 26sten November ten 8 ure des morgens twee zware schokken van aardbeving zijn gevoeld, die zich op de laatstgenoemde plaats nog verscheidene malen gedurende eenige dagen hebben herhaald, zonder echter, zoo daar als op Ternate, eenige schade te hebben te weeg gebragt. Het was bijna dagelijks stil weder, doch, hoezeer ook de berg op Ternate niet meer dan gewoonlijk rookte, had zich gedurende die schokken een onderaardsch geluid doen hooren, ofschoon niet zeer sterk.

— Reeds vroeger waren wij een paar malen in de gelegenheid in ons Blad eene opgave te doen over de vlugheid, waarmede de particuliere Stoombooten de reizen door de Molukken doen; thans zien wij ons weder in staat omtrent de laatste reis van de *Ambon*, kapitein *E. W. Bergner*, die wel bijzonder vlug genoemd mag worden, het volgende mede te deelen:

De *Ambon* verliet de reede van Soerabaya op den 16 December jl. des morgens ten 9 ure, doch kwam niet voor ten 4 ure des namiddags over de bank, waarna die bodem de reis naar de Molukken voortzette en den 18den 's namiddags ten 2 ure is aangekomen te Makasser, den 21sten 's namiddags ten 5 ure vertrokken, den 24sten 's avonds ten 9 ure te Banda; den 26sten 's namiddags ten 6 ure vertrokken, den 27sten voormiddags ten 8 ure en 30 minuten te Ambon; den 30sten 's nachts ten 2 ure vertrokken, den 1sten Januarij 's morgens ten 5 ure te Ternate; den 1sten Januarij 's nachts ten 11½ ure vertrokken, den 2den 's voormiddags ten 2 ure te Kema; den 5den 's voormiddags ten 10 ure vertrokken, den 6den voormiddags ten 9 ure te Menado; den 8sten 's voormiddags ten 9 ure vertrokken, den 11den 's namiddagz ten 3 ure te Makasser; den 14den 's avonds ten 10 ure vertrokken, den 16den 's avonds ten 9 ure te Soerabaya.

Deze reis heeft alzoo slechts 31½ etmalen geduurd, waarvan er nog geen 15 stoomende doorgebragt en niettemin in dien tijd ruim 3000 engelsche mijlen afgelegd zijn.

Vooral juichen wij in deze dagen die onderneming der particuliere stoomvaart toe, daar zij zulke voortreffelijke gelegenheid aanbiedt om hulp aan te brengen, daar en waar daaraan behoefte is. Immers, hoe vaak worden de Molukken niet geteisterd door de vreesselijkste natuurverschijnselen; jaar op jaar dreigen daar de vuurspuwende bergen; — de hevigste aard- en zeebevingen schijnen de eilanden te willen vernietigen of felle ziekten slepen een ontelbare menigte in het graf en maanden verliepen alvorens de jammermaren tot ons kwamen, maanden waren er noodig om die hulp aan te brengen, waarnaar maanden smachtend werd uitgezien. Met tegenwind en stroomen worstelende zeilschepen kon zulks wel niet anders, — maar thans — dank zij den vooruitgang onzer eeuw — thans kunnen in weinig tijd de ongelukkigen te hulp gekomen, hun leniging in hunne rampen toegebragt worden, en dat daarvan, met het oog op de noodlottige tijdingen door de *Ambon* medegebragt, een gretig gebruik zal gemaakt worden, achten wij boven allen twijfel verheven. Alleen reeds uit dit menschlievend oogpunt beschouwd beamen wij, en met ons zeker allen, die belangstellen in het tijdelijk heil van het menschdom, in de ontwikkeling van handel en scheepvaart, de onderneming der particuliere stoomvaart in deze gewesten, en wenschen hem, van wien het eerste plan daartoe is uitgegaan en die zich aan het hoofd derzelve heeft geplaatst, een voortdurenden gelukkigen uitslag toe met zijne pogingen, die zoo handtastelijk dat heil en die ontwikkeling bevorderlijk zijn.

— Wij vernemen dat bij den boekdrukker *W. Bruining* alhier ter perse ligt: *Eene verhandeling over het eigenlijk doel der Maatschappij tot Nut van 't algemeen in Nederlandsch Oost-Indie, door W. F. Ploegman J. A. Z.* Wij kennen de strekking van dit werkje nog niet doch twijfelen niet, op den titel afgaande, of hetzelve zal in zich de aanteeking herstten dier onvermoeide pogingen, welke die Maatschappij steeds aanwendt, om overal waar zij gevestigd is, licht en waarheid te verspreiden en daardoor 's menschen tijdelijke bestemming te verbeteren en hem op zijne eeuwige voor te bereiden, dan het doel der uitgave zijn wij met genoegen indachtig, omdat zij geschiedt ten behoeve van de *armen en liefdadige gestichten, zonder onderscheid van Godsdienst.*

Wij hopen dan ook dat die uitgave, welke bij inteekening plaats heeft, volkomen moge gelukken en door een groot getal inteekenaren veel.— zeer veel den armen en behoeftigen mogen aanbrengen.

— Van Krawang is ons medegedeeld dat op 17 Januarij j. l. een in de nabijheid van rijstvelden staand huisje, door eene aardstorting, veroorzaakt door voortdurende regens, bedolven is. Zeven zich daarin bevindende personen, zijnde twee mannen, twee vrouwen en drie meisjes, nog zuigelingen, hebben daarbij het leven verloren.

— In den nacht van den 17 op 18 spoelde ter zelfde plaats, den dam weg, die aldaar in 1835 in de rivier Tjitjotjok Boewoe, in het belang der rijstkultuur was aangelegd. Hierdoor ontstond zulk eenen grooten toevoer van water, dat insgelijks in de rivier Tjiberang een dam is weggeslagen, welke ongeveer 30 jaren bestond en in het district Sindang Kassie was aangelegd om dezelfde kultuur bevorderlijk te zijn. Ook hier verloren twee vrouwen het leven, terwijl drie aan den oever der rivier geplaatste woningen door den stroom zijn medegesleept. Het aantal sawavelden door die ramp vernield wordt op ruim 120 begroot. Ook zijn er eenige vruchtboomen en hoornvee verloren gegaan.

— Wij vernemen met leedwezen dat in de Residentie Cheribon ter dezer dagen eene Epidemische ziekte is uitgebroken, die in volle woede heerscht en vele Inlanders aan het leven heeft gerukt. Onverw[…] is door het Gouvernement een geneesheer tot hulp[…] reeds aldaar aanwezigen gezonden, gelijk ook genees[…] delen en wij hopen van harte dat het mogen geluk[…] de fellen voortgang dier ziekte te stuiten.

— Met den post van Zaturdag ontvingen wij o[…] dagteekening van 17 Januarij de volgende beri[…] van Soerabaya, welke wij echter door de te late a[…] komst dien dag niet hebben kunnen plaatsen.

Op den 22sten December jl. was van hier naar [...] derland gezeild het Nederl. Koopvaardijschip *de Am*[…] kapitein *Rademaker.* Deze bodem is echter den 13[…] dezer wegens avarij weder op de reede terug gekom[…]

— Op den 11den dezer had alhier eene poging [...] diefstal plaats, welke door eene ongehoorde wreedh[…] vergezeld ging. Een Javaan in de kampong Kapoet[…] woonachtig, vroeg aan eene Inlandsche vrouw in [...] loop van dien dag eenig geld ter leen, doch verw[…] een weigerend antwoord. Hierover gebelgd en wr[…] willende nemen, klopte hij des avonds aan de d[…] der woning van die vrouw aan, doch niet toegela[…] wordende, of beter gezegd, geen antwoord erlange[…] sneed hij de pagger van het bamboezen huis open[…] trad binnen, waarop hij dadelijk die vrouw met [...] Golokh een houw over het aangezigt toebragt. [...] kind dat daarbij tegenwoordig was sneed hij de b[…] ooren af om zich van de oorringen meester te ma[…] en een ander werd door hem met voeten getrapt. [...] dader is echter in handen der policie gevallen en [...] zaak wordt onderzocht.

— Met de Ambon is ook het berigt aangebragt dat op [...] 26 November l. l. te Ternate is overleden, de gewe[…] en in deze gewesten zoo bekende sultan van Pal[…] bang, *Machmoed Badaroedien*, wien die plaats, na [...] nen vermetelen tegenstand van 1819—1821, door [...] Gouvernement tot verblijf was aangewezen. Hij [...] den ouderdom van 89½ Mahomedaansche jaren ber[…] en zijn stoffelijk overschot is in den avond van den [...] November door zijne, zich mede aldaar bevinden[…] bloedverwanten met de meeste staatsie ter aarde best[…]

— In de *Javasche Courant* van heden leest men[…] Onlangs hebben eenige ingezetenen van Soeraba[…] aan het Gouvernement vergunning gevraagd om e[…] vereeniging te vormen, tot oprigting van eene sch[…] voor handwerkslieden, welke op de leest der bou[…] kundige teekenakademien in Nederland zou worden [...] schoeid. Die vergunning is verleend.

— De Oostpost No. 3 (15 Januarij j.l.) houdt, zoo[…] hij zegt, eene juiste opgave in van al de zeil- en stoo[…] schepen. welke sints de voltooijing van het *Drijve[…] Droog-Dok* te Soerabaya in herstelling zijn geweest. [...] Dok was in October 1849 voltooid, de eerste proef w[…] den 6 dier maand genomen en beantwoordde toen ge[…] aan de daarvan opgevatte verwachtingen. Twee o[…] logs-stoomschepen, een Gouvernements stoombagger[…] len en een schoener werden nog in den loop van [...] jaar daarin opgenomen en hersteld.

In 1850 bedroeg het getal, zoo oorlogsbodems als p[…] ticuliere vaartuigen, 23, in 1851 17 en in 1852, 34 te [...] met die van 1849 78 stoom- en zeilschepen. Dit aa[…] [...] den tijd van sle[…] drie jaren en eenige maanden, en de herstelling[…] welke zij in dat Dok hebben nondergan bestonden in [...] langrijke reparatiën aan de koperen huiden, het [...] nieuwen van looze en vaste kielen, kalfateren, enz.

Opvallend is de toename der herstellingen van [...] laatste jaar in vergelijking tot de beide voorafgaan[…] doch daardoor wordt ook de overtuiging erlangt, [...] het *Dryvend-Droog-Dok* te dier plaatse, onwedersp[…] kelijk aan deszelfs voortreffelijk doel beantwoordt.

Wij ontleenen aan de Nieuwe Rotterdam[…] Courant van 23 en 24 November jl. de volge[…] berigten:

FRANKRIJK.

In Straatsburg heeft de prefect eene proclamatie [...] de ingezetenen van het departement van den Bene[…] Rijn gerigt waarin hij onder anderen zegt, dat h[…] de eer behoort van het eerst den kreet: *Leve de K[…] zer!* te hebben doen hooren. De Fransche mini[…] van openbare werken heeft de terugreis naar Par[…] langs den Rijn over België aanvaard.

Parijs, 20 November. Op den dag van morgen [...] de stemming over het Senaats-besluit, dat *Lodew[…]* Napoleon tot den troon roept, worden geopend. [...] is bijna ook het eenige, dat vermelding verdient.

Moniteur bevat in zijn officieel gedeelte slechts drie [...] nantieele besluiten, één houdende autorisatie van [...] *algemeene Maatschappij voor crediet op roerende g[…] deren*, de twee andere strekkende tot goedkeuring [...] de wijzigingen, welke in de statuten van de maatsch[…] pij der zuidelijke spoorwegen en der koloniale ban[…] zijn ingevoerd.

Slechts vijf aartsbisschoppen of bisschoppen heb[…]

---

toe. Alle de *leeuwen*, door moedeloosheid aangetast, volgden SMITHSON's voorbeeld; de gedenkwaardige inrigting viel van zelve uiteen, en de naam van *zeeleeuw* keerde, misschien voor immer, naar het gebied der Natuurlijke historie terug.

Naar het Fransch van Paul Feval.

WEDER-ANTWOORD

ONDER LETTER T.

(ZIE JAVA-BODE 1853 N°. 6.)

Neen! ik kon het niet verwachten, —
't Schoot mij nimmer in gedachten,
Dat een lieve teedre maagd
Mij met antwoord zou vereeren
En voldoen aan een begeeren,
Haar zoo losjes weg gevraagd.

Raadt mij toch; — wat nu begonnen?
Nu een dochter, hier gewonnen
En geboren in het land,
Jong nog, — (schoon zij heeft vergeten,
Mij haar jaren te doen weten,) —
Mij nu aanbiedt hart en hand.

Zie! ik doe der waarheid hulde;
'k Meld het wat mijn borst vervulde
Toen ik 't lieve antwoord las:
Jongens! dacht ik — 't zou mij lijken;
Met zoo'n wijfje heen te strijken
Kwam mij waarlijk wel te pas.

'k Wil haar op haar woord vertrouwen;
Mogt ik haar al nooit aanschouwen,
Toch hou 'k haar voor beeldrig schoon,
Welgemaakt en slank van leden;
't Voetje, dat bij 't zwevend treden
Fijn en vlugheid spreidt ten toon.

Waar een eer zijn keuze op zette,
Hoor het: Vive la Brunette!
Met haar schittrend, vurig oog,
Met de glimmend zwarte hairen,
Overschoon om aan te staren,
En den donkren wenkbraauwboog.

Maar 't pleizierigst zijn de moppen!
Gaauw zou ik een gat toch stoppen,
Waar zoo menig beer op wacht;
Schreeuwend rijk? — Och! laat dat blijven;
Maar een weinig ronde schijven
Schenkt der liefde gloed en kracht.

'k Heb 't dan ook voor vast besloten,
Als ik niet een scheen mogt stooten,
Neem ik het gulle aanbod aan.
Laat het zijn, dat Hymensbanden
Ons vereenen; hart en handen
In elkaar voor altijd slaan.

mandementen en herderlijke brieven aan de leden hunner gemeente gezonden, om hen te bewegen, ten gunste van het senaats-besluit te stemmen; men noemt als zoodanig den aartsbisschop van Arras, de bisschoppen van Rennes, Gap, Nancy en Saint-Flour. Doch hoewel de andere Fransche prelaten zich van publieke mandementen en herderlijke brieven onthouden, hebben zij evenwel al hunnen invloed ten gunste van het senaats-besluit aangewend. Het manifest van den graaf de Chambord, zou naar men zegt eenige weifeling bij sommigen hunner hebben verwekt, hoewel anderen beweren dat dit slechts bij zeer weinigen het geval is. Zonder zich aan eene voorloopige berekening van den uitslag der stemming te wagen, wil men, dat hij dien van 10 December 1851 zeer nabij zal komen. De stemmen der landlieden zijn reeds genoegzaam bekend; zij strekken allen ten gunste van het senaats-besluit; wat de steden en in het bijzonder Parijs, aangaat, gelooft men dat het getal stemmen tegen het besluit nog al van belang zal zijn.

— *Lodewijk Napoleon* heeft gisteren in een open rijtuig zonder geleide de werkzaamheden aan de Louvre in oogenschouw genomen.

— Prins *Pierre Bonaparte* is hier aangekomen.

— De minister van openbare werken is gisteren alhier van zijne reis door de Oostelijke departementen teruggekeerd.

— Er zal eene kamer van koophandel te Dyon (Côte-d'Or) opgerigt worden.

— Dezer dagen zijn de noodige gelden toegestaan voor de herstellingen aan het kasteel van Pau.

ZWITSERLAND.

Naar men verneemt, denkt men in Zwitserland niet gunstig over de herstelling van het Fransch keizerrijk. Men heeft nog niet vergeten, wat Zwitserland van 1804 tot 1814 heeft te lijden gehad, en vreest, dat deze rampzalige tijden onder *Napoleon III* weder zullen terugkeeren. In de meeste Zwitsersche steden, wordt zelfs het werk van Victor Hugo, *Napoleon le petit* openlijk aangekondigd en verkocht. In weerwil hiervan zal de bondsraad eene deputatie naar Parijs zenden, om den nieuwen Keizer, in zijn naam, te begroeten.

DUITSCHLAND.

Weenen 18 November. Onze regering heeft eindelijk gehoor gegeven aan het verzoek, om de toestemming te verleenen tot het oprigten van een fonds voor eene beurs te Weenen. Deze zaak zal aan de goedkeuring des Keizers onderworpen worden. Het Ministerie houdt zich eveneens bezig met een plan tot het aanleggen van eene winterhaven voor ca. 1100 schepen te Pesth.

— De Engelsche gezant alhier, graaf v. Westmoreland, wordt tegen het midden van December van zijne Engelsche reis terug verwacht.

Frankfort, 19 November. In onze politieke kringen wordt men thans algemeen verzekerd, dat, onmiddelijk na de afkondiging van het keizerrijk in Frankrijk, een Europesch kongres zal gehouden worden. In hetzelve zal men zich voornamelijk onledig houden met de nawijzigingen, die, ten gevolge van deze gewigtige gebeurtenis, in de verdragen van 1815 noodig mogten geacht worden. Ook de oostersche vraag zal aldaar ter sprake komen, en daaromtrent zoodanige ruggespraak genomen worden, als waardoor het behoud van den Europeschen vrede het meest gewaarborgd zal zijn. Men wil weten, dat dit kongres te Frankfort zal worden gehouden. Het door pruissische dagbladen medegedeelde berigt, nopens eene bijeenkomst, welke wegens deze zaak te Warschau zal plaats hebben, tusschen de keizers van Oostenrijk en van Rusland, wordt uit Weenen stellig tegengesproken.

— Uit Ludwigshafen wordt medegedeeld, dat de eerste regtstreeksche trein, die den vorigen avond ten 8 ure van Parijs was vertrokken, den volgenden dag ten 1 ure 40 minuten in Ludwigshafen is aangekomen met brieven, die men vroeger eerst ten 9 ure des avonds ontving.

— In de zitting van gisteren, heeft de graaf *Thun* den bond aangekondigd, dat hij zich in den loop der volgende week naar Weenen zal begeven en het voorzitterschap aan den pruissischen gezant *v. Bismark Schönhausen* tijdelijk heeft overgedragen. Als opvolger des graven *Thun* wordt thans de heer *v. Werner* genoemd, die tot de school van prins *v. Metternich* behoort.

Frankfort, 20 November. In den vorigen nacht werd tusschen 1 en 2 ure, bij helder weder, weder een noorderlicht waargenomen. Het vroegere, dat in geheel Zuid-Duitschland zigtbaar was, ging vergezeld van eene zonderbare atmospherische electriciteit, die in vele plaatsen eene vernielende werking op de telegraphische linien uitoefende. Heden is het weder drooger en kouder, en men heeft uit Praag en Munchen berigten, dat de sneeuw aldaar reeds 2 à 3 voet hoog ligt.

— Ten gevolge van het nieuwe oostenrijksche tarief en begunstigd door het met Beijeren gesloten verdrag voor de scheepvaart op den Donau, zijn onlangs onderscheidene vaartuigen van den Main, met zeer aanzienlijke ladingen van engelsch ijzer te Weenen aangekomen.

— Het handelsverkeer is in Servie zeer toegenomen; in het afgeloopen jaar bedroeg de omzet cc. 15½ mill. gulden; hiervan komt voor den invoer 6,276,000 en voor den uitvoer 9,292,000. De transitohandel is mede van veel belang en is zoowel als de invoer, meestal in handen der oostenrijksche kooplieden.

— Te Weenen is dezer dagen eene brochure verschenen, die een, uit officiele bronnen geput, overzigt behelst van de bergwerken in de geheele uitgestrektheid der oostenrijksche monarchie. De productie van edele metalen heeft zich gedurende de laatste 25 jaren, doorgaans met 75 pCt. vermeerdert. In dit tijdsbestek werden gewonnen 140.335 mark fijn goud, ter waarde van 51 millioen guldens en aan zilver, ter waarde van 55 millioen. Uit de kopermijnen werden in de laatste 5 jaren 34,640 cent., alsmede 6000 cent. koper-vitriool gewonnen.

— Op last der Beijersche regering worden in de geheele uitgestrektheid des koninsrijks door de gemeentebesturen nog voor den aanvang des winters, korenmagazijnen in evenredigheid van het aantal der ingezetenen, aangelegd. De daarvoor vereischte voorschotten, moeten uit de gemeentekassen bestreden worden. In Beijeren wordt bij voortduring een streng toezigt gehouden op de pruisissche handelsreizigers, nadat men bij velen hunner onderscheidene geschriften had gevonden, ten gunste van het pruissische tolverbond en tegen de zuidduitsche coalitie.

SPANJE.

Madrid, 17den November. Het door den Minister van binnenlandsche zaken en openbare werken aangeboden ontslag, is door de Koningin aangenomen.

Er worden verscheidene namen genoemd van personen, die definitief met de portefeuille van openbare werken zullen belast worden; met zekerheid is dien aangaande echter nog niets te zeggen.

ITALIE.

— De Oostenrijksche troepen, die thans in den Pauselijken staat gestationeerd zijn, zullen gedeeltelijk andere garnizoens plaatsen betrekken. Het regement, dat thans in Ancona ligt, gaat naar Bologna; het infanterie regement *Frans Karel* zal te Ancona, Sinigaglia, Pesaro en Rimini garnizoen houden.

— Uit Florence schrijft men van 13den dezer, dat de arrestatiën, die daar eene week te voren hebben plaats gehad, veroorzaakt zijn door de ontdekking van eene revolutionaire club, die in betrekking stond met het revolutionair centraal comité te Londen. De eerste gearresteerden zijn vreemdelingen.

Maar ik wil toch nog eens denken;
Zoo de vrijheid weg te schenken,
Om een weinig goud of schoon!
Drommels! 't mogt mij eens berouwen;
Vaak toch krijgt het grootst vertrouwen
Spot en onheil slechts tot loon.

Daarom vraag ik: Is zij zedig?
Immer leefde ik rustig, vredig,
'k Word niet gaarne nog een zot.
Kan ze ook wel een blaauwkous wezen,
Meer belust op 't schrijven, lezen,
Dan op 't kijken naar den pot?

O, dan is het huis zoo lustig;
Altijd even stil en rustig,
Geen geboen, geschrob, geraas;
Wel wat stof in hoek en gaten,
Maar wat zou het knorren baten,
Knecht en meid zijn toch de baas.

Zou zij 't mij ook nooit verwijten,
Dat 'k geen hemd meer zou verslijten,
Of geen rok meer dragen zou
Als niet *kare* gouden schijven,
Mij fatsoenlijk deden blijven?
Waarlijk 'k kreeg dan diep berouw.

Is zij vrolijk en bevallig,
Altijd aardig, gul, liefttallig,
Zonder hoofdje; niet coquet?
Gaarne zou 'k dat alles weten;
Menig band wordt losgereten,
Als men daar niet vroeg op let.

Doch, wat raad? . . . Ik dorst te vragen; . . .
'k Zal de ontmoeting nu maar wagen,
't Liefst bij heldren maneschijn.
Lees, hoe 'k door den Java-Bode;
Op een eenzaam plaatsje u noode,
Waar geen luistervinken zijn.

Wil mij daar in een der nachten, —
Morgen zelfs, — vol liefde wachten, —
Midden op het. . . . . Koningsplein;
Zijt gij tot de kerk gereden,
Moedig dan het veld betreden
Nachtdauw houdt het voetje rein.

Of het regent — of het dondert,
Tel uw passen; — zevenhonderd
Is het juist en waar getal.
Niemand zal ons daar verstoren,
En de sterren slechts het hooren,
Wat 'k U *eerlijk* melden zal.

Mogt ik echter dáár niet wezen. —
Laat u 't nachtuur niet doen vreezen;
Of uw hoop ter nederslaan;
Laat uw liefde niet beteuglen, —
Stijge omhoog. . . . op amorsvleuglen, —
Zoek mij. . . . . in het rijk der Maan.

EXTRA MOOIJE ZEEUWSCHE UIJEN,

a contant *f* 6,— per mand bij *S. B. van Kleeff en Co.* Passer Pisang. (26)

TE HUUR.

Een steenen huis op Goenong Seharie a *f* 50,— rec. 's maands, adres bij den Luitenant Plaats-Adjudant *Brumsteede.* (37)

Saurmans Daguerrian Gallery.

The undersigned Respectfully begs leave to intimate to the public of Batavia that he is prepared to take Portraits, with the latest and best American improvements which for brilliancy and correctness cannot be surpassed. Ladies and Gentlemen are solicited to call early as my stay here will be very limited — as regards dresses colored or black preferred. Hours of Operating 8 a. m. to 5 P. M.

L. SAURMAN
Dag. Artist.

Rijswijk Marine Hotel Nr. 1. (33)

Door *H. M. van Dorp* te Batavia zijn ontvangen ongeveer

1000 Volumes der nieuwste Fransche Romans a 50 cents per volume.

Weiss. Principes philosophiques, 2 vol. geb. *f* 8,—
Amable Tastu, Education maternelle; simples leçons d'une mère a ses enfants, avec planches, cartes et gravures. relié. . . . . » 15.—
Abécédaire Français illustré; Album contenant 500 gravures a l'usage des petits et des grands enfants. . . . . » 6,—
(38)

DE ECONOMIST.

Tijdschrift voor Staathuishoudkunde. door Mr. *J. L. de Bruyn Kops.*

Het abonnement kost jaarlijks per scheepsgelegenheid *f* 6,—

Franco per Java Post. *f* 10,—

De afleveringen des Eersten Jaargang 1852 zijn voorhanden, met eene reeks van andere Staathuishoudkundige werken bij

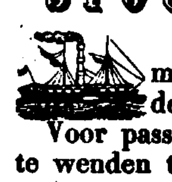
(27) VAN HAREN NOMAN.

Het Nederl. Barkschip Antoinette Maria, kapt. *Day*, is den 22 dezer van Cheribon naar hier verzeild en zal weinige dagen na deszelfs aankomst de t'huis reis aanvaarden. Er is nog ruimte voor eenige Passagiers, waarvoor deze gelegenheid bijzonder aanbevelingswaardig is.

(41) KREGLINGER DUMMLER & Co.

STOOMSCHIP PADANG.

Het vertrek van dit Stoomschip naar Samarang en Soerabaya is bepaald op Dingsdag den 1 Februarij des morgens ten 8 ure.

Voor passage en nadere inlichtingen gelieve men zich te wenden tot de Agenten

(42) B. KOPERSMIT & Co.

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar.*
Januarij	21	Engelsch	Marqnis of Bute	Hntton	Batavia	17 Januarij	London
»	23	»	Martin Luther	Ross	Manila	9 »	Sydney
»	—	Belgisch	Philotane	de Ruyter	Plymouth	11 Augustus	Singapore
»	—	Amerikaansch	Ohio	Rampach	China		Peru

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
Januarij	22	Nederlandsch	Urania	Teylaar	Amsterdam	4 Septemb.	John Pryce en co.
»	—	»	Ambarawa	Buyskes	Liverpool	2 »	McEwen en co.
»	24	»	Z. M. stooms. Merapi	kapt. luit. t/z v. Maldighem	Soerabaya	20 Januarij.	
»	25	»	H. Willebrordus	Lammerse	Schiedam	18 Augustus	de Weerdt, Ruyl en co.
»	—	»	Louise Prinses der Nederlanden	Lion	»	20 »	»
»	—	»	Gertrude	Lourens	Rotterdam	13 October	Reynst en Vinju.
»	—	»	Samarang	Immink	»		B. Sanier, Suermondt en co.
»	—	»	Hollands Trouw	Kreye	Amsterdam		Maclaine, Watson en co.
»	—	»	Albatros	Haasnoot	»		de Weerdt, Ruyl en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
Januarij	23	Nederlandsch-Indisch	stooms. Banda	Hugenholtz	Soerabaya
»	--	Hamburger	Christian	Binder	Macassar

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Vlag.		*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch.		J. C. J. van Speyk	[illegible]	Nederland	de Weerdt, [illegible]
»		Willebrordus	Lammerse		»
»		Louisa Prinses der Nederlanden	Lion		»
»		Albatros*	Haasnoot		»
»		Resident van Son *	Banditz	Nederland	B. Kopersmit en co.
»		Castor	Lange	Soerabaya	»
»		Ridderkerk	Noltee		»
»		Hongkong	van der Putte	Tjilatjap	E. Moormann en co.
»		Eugenie	Bargman	Soerabaya	van Ommeren, Rueb en co.
»		Asia *	Abrahamsz		Haager en Schuurman.
»		Ambarawa *	Buyskes		McEwen en co.
»		Urania *	Teylaar		John Pryce en co.
»		Gertrude	Lourens		Reynst en Vinju,
»		Samarang	Immink		B. Sanier, Suermondt en co,
»		Hollands Trouw	Kreye		Maclaine, Watson en co.
Neder. Indisch		stooms. Padang	Persille	Samarang & Soerabaya	B. Kopersmit en co.
»	»	Cecile	Makarim	Soerabaya	Coulster.
»	»	Balgies	Said Alie	»	»
»	»	Nawan Eljoesoer	Montiero	Samarang	»
»	»	Lachmadie	Sech Sahak		
»	»	Batavia	Tan Ingok		
»	»	Fathool Barie	Sech Osman	Golf van Persie	
Engelsch		William Simpson	Kinley	London	Martin, Dyce en co.
Fransch		Louisa Cezard	Chatelain	Samarang	B. Sanier, Suermondt en co.
Zweedsch		Oscar	Lagerklou		Bahre en Kinder.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen Passargies.

Met Z. M. stooms. MERAPI: de heer *Kroese en echtgenoot.*

Vertrokken Passagiers.

Met het Ned. schip OTTO: de heer *J. A. B. J. Latour en echtgenoot, A. Bouma en familie; 2 gepasporteerde militairen.*

Met het N. I. stooms. BANDA: *Z. M. troepen.*

Met het Ned. schip GERTRUDE: de heeren *de Witte, van Haemstede, Roskopff, Meringa, Everwijn; Bernie, van Baak, Ment, Boers, van Leeuwen, Henny en echtgenoot, Randt en echtgenoot;* mevr. *van der Vees, Geluk, Vrijdag en familie.*

Handels-Berigten.

Aanvoer.

Van Indramaijo per ned ind. bark *Lachmadie.* gez. Sech Omier bin Abaat Sahak.

4181^{01}/100 pic. rijst. 375 bossen rotting 36 pic, dammer 21 do. mata koetjieng 2^{50}/100 do. geta karret 700 st. groote rotting 36 do. bloem potten 1 kt. kleederen *Tiedeman en v. d. Burg.*

Van Hamburg per zweedu schip *Oscar* kapt. Legerklasch agt. Bahre en Kinder.

180 kn. glaswerk 400 do. wijn 54 do. meubels 37 coll. verfwaren 32 do. wielen 12 kn. kramerijen 28 do. manufact. 25 do. dranken 3 do. parfumerien 2 do. speelkaarten *de Agenten.*
14 coll. provisien 2 kn. manufact. 6 do. kramerijen 23 vn. bier 1 kt. diversen *Pandel en Stiehaus.*
3 do. pennen *Andreas.*
1 kt. zijde goederen 5 do. kramerijen 14 do. meubelen 15 do. lucifers *Busing Schroder en co.*
5 kn. provisien 5 do. manufact. 31 coll. provisien en kramerijen 3 kn. kramerijen 135 vn. wijn 25 do. zinkbladen *Metzendorff Wilmans en co.*
4 kn. provisien 5 do. wijn 1 do. provisien *Honig en Stevenson.*

Van Liverpool per ned. schip *Ambarawa* kapt. Buyskes agt. McEwen en co.

70 vaten zwavel 281 coll. manufact. *de Agenten.*
316 coll. manufact. *Martin Dyce en co.*
251 coll. manufact. 54 suiker pannen 2 kn. ijzerwerk *Pitcairn Syme en co.*
217 md. aardewerk 85 coll. manufact. *W. Anderson Tolson en co.*
49 coll. manufact. *Morgan Melbourn en co.*
28 coll. manufact. 3 kn. ijzerwerk *Hunter Houghton en co.*
8 kn. lederwerk 16 do. lijnwaden *Adam en co.*
14 ks. lijnwaden *Burth Myrtle.*
10 kn. lijnwaden *MacLaine Watson en co.*
9 do. idem. *Pandel en Stiehaus.*
4 do. idem. *B. Kopersmit en co.*
20 vat hagel 15 kn. manufact. 339 ton kolen *Order.*
20 kn. gedr. vruchten 15 do. olie 100 vatj. boter 50 ps. kaas *de Gezagvoerder.*

Van Amsterdam per ned. schip *Asia* kapt. Abrahams agt. Haager en Schuurman.

1458 staven 70 platen 168 bosten 7 kn. ijzer *Factorij.*
4000 ps, honten bakken 50 kn. 10 vat azijn 3 kn, provisien 1 do. kramerijen *de Agenten.*
150 vat koolteer 50 vatj. menie 1 vat groen 50 pul lijn-olie 6 kn. provisien 1 md. 1 vat haring 100 vat boter 8 leggers *de Kapitein*
125 kn. manufact. 10 do. provisien *B. Sanier Suermondt en co.*
39 kn. manufact. 105 md. water 46 kn. wijn 1 kt kaarsen *Tiedeman en v. d. Burg.*
1 kt. provisien 1 do. lampen 25 coll. ijzerwerk 7 kn. meubelen *gebr. Roselje en co.*
35 vaten bier 250 do. boter. 6 kn. ansjovisch 37 do. manufact. 2 do. papieren *de Weerdt Ruyl en co.*
61 coll. provisien 1 kt. vernis 25 do. bier 9 coll kramerijen 25 kn provisien 60 do. manufact. *B. Kopersmit en co.*
54 kn. manufact. *E. Moormann en co.*
50/2 pijp. bier 5 kn. Provisien 2 do. ijzerwerk 1 do. bessensap 1 do boeken *Paine Stricker en co.*
100 vat bier 5 kn. provisien *v. d. Does.*
100 vat bier *v. d. Broek en co.*
24 kn. manufact. *Pitcairn Syme en co.*
3 honten bakken 6 do. vloeren 1 pak ramen 1 kt. ijzerwerk muziek instrumenten *Kreglinger Dummler en co.*
9 kn. medicijn 14 do. droogerijen 1 do. verf 5 do. glaswerk 1 do. lantaarns 1 do. koek 2 do. instrumenten *de Wolff.*
1 do. medicijn *Lange en co.*
20 vat bier *v. d. Biesen.*
25 do. idem *Busing Schroder en co.*
80 do. wijn *Radys.*
26 kn. manufact. *Bahre en Kinder,*
5 do. idem. *Adam en co.*
4 kn. pannen 1 do. schilderijen 1 do. muziek instremeten 1 do. galanterien *v. Ommeren Rueb en co.*
1 piano *Order.*
3 oxh. 1 mand. dranken *Casselet.*
2 kn. meubelen *A. Meis.*
6 kn. wijn *v. Gennep.*
6 kn. meubelen 4 do. boeken 1 do. speelgoed 12 do. glaswerk ₶. 2350. doelars *Buyn.*
16 kn. meubelen en provisien *Mobberman.*
1. draaiorgel 4 keld. ciren 2 kn. liqeur 1 do, karpetten 40 kas
30 hammen 1 md. haring 10 kn. provis. *B. Kopersmit en co.*
100 md. bier *E. Moormann en co.*
3 vat messen *Order.*

Uitvoer.

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Eugenia* kapt. Bargman.

80 pic. rotting 350 do. tin. *N. H. M.*
485 kn. kat. goederen 101 do. ruw katoen 64 balen drillings 1 kn. wit katoen 22 do. do. idem 220 bn. koffij zakken 200,0 n. ₶ ijzer 8 kn. papier.

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Hongkong* kapt M. van der Putte.

50 pic. rotting 250 do. tin *N. H. M.*

Lading voor Tjilatjap.

5 mand. 5 vaten afgetapt 1 kt. glaswerk 10 vs. boter 7 kn. provisien *John Pryce en co.*

Naar Macasser per hamb. schip *Chritian* kapt. Binder

19 kisten 5 balen lijnwaden 19 do. garens *W. Anderson Tolson en co.*
25 kn. wijn 25 vn. bier 1 baal manufact. 5 kn. do. 2 bn. do. 2 do. rood garen 30 do kat. do. *Bahre en Kinder.*
2 kt. doeken 2 do, sarongs 2 do. shirtings 1 do. kain pandjangs do. sarongs *de Weerdt Ruyl en co.*
1 kt. kleeding stukken *Waller.*
17 vn. bier *Vaupel en co.*
4/2 oxh. cognac 165 vs. loodwit 7 kn. kat. goederen *Busing Schroder en co.*
8 kn. liqueren 8 do. fijne wijn *H. Plump.*
1 bl. gedr. katoen *Hunter Houghton en co.*
600 stukken lood 8 kn. inh. jap. lakwerk en do. meubelen *Bahre en Kinder.*
35 kn. lakwerk en meubelen 6 do. schutsels 2 do. idem en paijong *Kreglinger Dummler en co.*
2 vs. hagel 1 do. ijzerwerk 1 kt. jap. porcelein 10 do. brandewi *Bahre en Kinder.*
41 bn. katoen *E. Moormann en co.*
1 kt. flanil 8 doz. zijde halsdoek 40 ps. chin. zijde doeken *Hughes en muller.*
3½ ₶ turksche opium 5¼ pic. notenmuscaat 1 do. foelie 39 ke arak. *Bahre en Kinder.*

Naar Soerabaya via Samarang per ned. ind stoomschip *Banda.* kapt. Hugenholtz.

Lading voor Soerabaya.

1 kt. poppen 1 do. tjintjauw 1 balie miso 1 kt. porceleig 30 p nachtspiegels 3 ks. stroo doosses *de Wolff.*
4 kn. suikerwerk 2 do. olijven 1 md. suikerwerk 1 kt. olijven *Lagin Esmial.*
2 bn. velvets. *E. Moormann en co.*
10 ks, provisien *Bahre en Kinder.*
1 pakje leesboeken *Lange en co.*
1 stel schalen met gewigten en toebehooren 1 pak gandarias *B. Kopersmit en co.*
1 doos horologie *MacLaine Watson en co.*
2 kn. medicamenten 2 do, spiegels *Willems.* qq.
190 staven ijzer *B. Kopersmit en co.*
1 blikk. kist *Cristall.*
1 kt. pennen *H. M. v. Dorp.*
1 kt. ananas *Tiedeman en v. d. Burg.*
1 pakje laken *B. Sanier Suermondt en co.*
9 kn. katoen goederen *Busing Schroder en co.*

Voor Samarang.

1 pakje boeken *MacLaine Watson en co.*
2 kn. roze water *Campredon.*
1 kt. portwijn 1 pot oesters *Brown.*
1 kt. diverse militaire benoodigheden *de Wolff.*
1 kist 1 pak inhoudende leesboeken *Lange en co.*
2 kn. jap. zijde en diverse kleinigheden *B. Kopersmit en co.*
3 ks. absinth 2 do rum 2 do talie apie *v. d. Broek en co.*
1 tromm. zijde en jap. waijers. eenige blikk. provisien 2 kisten do. *Kopersmit en co.*
7 kisten gedr. [illegible]

Naar Padang en Bencoelen per ned. ind. bark *Orestes* gez Jo

1 vat vleesch 1 pak kruidnagelen *aan boord geb. lad. v. Bencoelen*
19 mn. aardewerk *W. Anderson Tolson en co.*
200 keld. genever 4 ks. suikerwerk *v. d. Broek en co.*
1 kt. batav. gedr. doeken 439 st. goenij zakken *Koe Tjiang.*
19 ton batav. nila *Tan Koengoan.*
20 kn. vuurwerk 4 do. chin. papier paijongs 3 ps. do. doodkis
3000 st. goenijzakken 2 kn. katoen tjindees 9 do. chin. lengk
5600 ps. paijongs 2 kn. do. offer wierook 1 do. do. muilen 2 do. vuurwerk 49 bamb. werk 1 kt eur. chitsen 4^{80}/100 pic. 3 do. tin 15 tonn. stalen pannen 3 kn. 3 bn. eur. ong. kat *Gouw Kangsoeij.*
2 do. oxh. wijn. 3 tromm. beschuit *van de Pol.*
2740 dakpannen 900 pakje chin. kommen 200 do. do. borden do. do. kommen 32 ton. batav. nila 50 zakk. tarwe 2 kn. pollams 4 do valsch gouddraad 1 do. vermilioen 1 do chin. xa 1 do. do. boeken 1 pak do. offerpapier *Gouw Kangsoeij.*
1 stel bendij tuigen *Willems* qq.

Naar Amsterdam per ned. schip *Stad Amsterdam* kapt. Stok

120 pic. rotting 50 do. kadranghout 3145 do. suiker 90/1 20/2 gure arak *B. Kopersmit en co.*
4200 pic. rijst *Haager en Schuurman.*
4915 do. do. *Kreglinger Dummler en co.*
741 pic. was 146 do. balein 3 kn. thee 3 do. lakwerk *de We*
42^{75}/100 pic. notenmuscaat 2174 ₶. indigo 24 pic. kassia *Paine Stricker en co.*
34/1 leggers arak 8 balein 1 kist. jap. soija 2 do. thee *Tiedeman v. d. Burg.*
4 kn. chin. goederen 1 kt. kleedingstukk. 2 do. thee *E. Moormann en co.*
2 kn. jap. porcelein *v. d. Biesen.*
3 kn. boeken 3 do. do. *E. M. v. Dorp.*
2 kn. soija 2 do gember *Brandon en Meyer.*

Naar Cheribon per ned. ind. brik *Tjaij Goan* gez. Tan Tekso

3 rol chin matten *Vaupel en co.*
1 kt. modewaren 10 do. wijn en cognac 3 do. man. sigaren 2 provisien 2 do. wijn 2 do. bitter 2 do. glaswerk 1 kt. kleinigheden 1 vt. hagel 1 kt. provisien 10 pullen lijn-olie 25 keld. genever 5 pak jap. nacht spiegels *van den Broek en co.*
1 kt. papier 25 keld. genever 10 ks. cognac 3 kn. azijn 2 do. gember 1 do. paijongs 1 pak bezems *John Pryce en co.*
50,000 gezt. kemboong 150,000 do. do. 60 ps. zwt. katoen 69 chin. verf. 1 ps. wollen goederen 27 pic. chin. medecijnen 11 do. paijongs 10 do. do. vuurwerk 72 do. do. thee 1 do. wo goederen 1 do. zwt. linnen *Tan Koengoan.*
20 koijs. wit aarde *de Gezagvoerder.*
1 kt, agaragar 6 glazen dakpannen 1 do. eande cologne en l glazen 1 vat 1 kt. provisien 2 mand. boter 1 kt. diversen 6 cognac 10 keld. genever 1 vat hammen 1 kt eande-cologne 2 crepe kruid *John Pryce en co.*

GEPRAAID:

door het Ned. schip *Samarang* kapt. Immink:

26 Oct. 1852. Op 24° 30' N. B. en 21° W. L., het Ned. *Zes Gezusters,* kapt, Ruhaak, van London naar Port-Philip met landverhuizers.

18 Nov. 1852. Op 21° 50' Z. B. en 28° 30' W. L. het schip *Luconia,* kapt. . . . . , van Rotterdam naar Akyab alles w

Gedrukt te *Batavia,* bij H. BRUIJN